

Älvboda friskolas plan mot kränkande behandling samt likabehandlingsplan mot diskriminering och trakasserier

Verksamhetsformer som omfattas av planen: F-9 samt fritids

Läsår: 2021/2022

Vår vision

Grundläggande för allt vårt arbete på Älvboda friskola är att alla människor har lika värde. Nolltolerans mot alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande handlingar skall genomsyra verksamheten.

Alla som arbetar inom skolan ska ha ett respektfullt bemötande och bidra till en miljö där alla (elever, personal och föräldrar) känner sig välkomna och inkluderade. Vår ambition är att behandla alla utifrån var och ens förutsättningar.

Vi arbetar medvetet med att stärka alla barn och elevers förmåga att fungera i ett demokratiskt samhälle.

Alla vuxna i skolan har ett gemensamt ansvar för barnens och elevernas välbefinnande. Huvudansvaret har klasslärare/mentor och arbetslag.

Relationer och bemötande är nyckelord och en viktig del för den totala måluppfyllelsen på vår skola.

Så säger skollagen och läroplanen:

Vilket arbete skolan ska bedriva i motverkande samt förebyggande av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling regleras av lagstiftningen i skollagen och diskrimineringslagen.

I läroplanen, Lgr11 (Skolverket 2019), står skrivet att skolan måste motverka tendenser till diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling, samt att skolan skall bemöta främlingsfientlighet och intolerans med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.

Skolan och fritids värdegrund vilar på:

Rättvisa – Alla behandlas olika (beroende på egna förutsättningar och behov).

Hänsyn – Alla har rätt till arbetsro.

Respekt – Ingen får kränka någon.

Demokrati – Allas åsikt skall höras.

Trygghet – Ingen ska behöva känna sig rädd.

Ansvarsfördelning

Rektor

- Ska se till att all personal, alla elever och vårdnadshavare känner till att diskriminering och annan kränkande behandling inte är tillåten i skolan.
- Ska se till att årligen upprätta, utvärdera och revidera en plan mot kränkningar och en plan mot diskriminering i samarbete med personal, elever och vårdnadshavare. Dessa två planer sammanförs i en Likabehandlingsplan.
- Ansvarar för att planen förankras hos vårdnadshavare genom skriftlig information till hemmet och att planen finns tillgänglig på skolans hemsida.
- Ska se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja elevers lika rättigheter samt motverka kränkande behandling och diskriminering. Ska se till att utredning görs och åtgärder vidtas om skolan får kännedom att diskriminering eller annan kränkande behandling förekommer.
- Se till att skolpersonal har ett gemensamt system för hur de dokumenterar anmäld eller upptäckt kränkande behandling, trakasserier och diskriminering och de åtgärder som vidtagits. Rektor ska också kontakta andra myndigheter vid behov.

Pedagoger och annan personal

- Ska följa skolans plan mot kränkande behandling och diskriminering.
- Ska förankra planen hos elever och föräldrar vid terminsstart. Förankringsprocessen fortlöper vid föräldramöten, i utvecklingssamtal och vid samråd.
- Ska genomföra enkätundersökning bland eleverna angående trivseln på skolan.
- Ska reflektera och ifrågasätta de normer och värderingar som förmedlas genom undervisningen och i kontakten med eleverna samt sträva efter likabehandling.
- Ska vidta åtgärder då diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling förekommer.
- Dokumentera misstänkt anmäld eller upptäckt kränkande behandling, trakasserier och diskriminering och de åtgärder som vidtas.
- Bevaka att uppföljning sker vid utredda fall av diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling.
- Bemöta elever och kollegor på ett respektfullt sätt.
- Trygghetsgruppen och elevrådet går igenom handlingsplanen. Synpunkter noteras.

Elever

Det är alla elevers gemensamma ansvar att

- Bemöta elever, lärare och övrig personal på ett respektfullt sätt.
- Påtala kränkande behandling, trakasserier och diskriminering som förekommer på skolan.

Elevernas delaktighet

Eleverna är delaktiga i kartläggningar gällande trivseln på skolan. Vid utvecklingssamtal, klassråd och elevråd ges möjlighet till diskussion runt trygghetsfrågor.

En eller två representanter från varje klass, förslagsvis klassrådsrepresentanterna, går en trygghetsvandring med trygghetsteamet i skolans lokaler samt på skolgården och berättar om vad de känner och tycker med vår likabehandlingsplans intentioner i åtanke. Detta görs i början

av varje termin. Resultatet av vandringen redovisas av Trygghetsgruppen på ett elevråd och elevrådsrepresentanterna får i sin tur delge sin klass.

Processbeskrivning

För att ta fram en likabehandlingsplan som uppfyller de krav som ställs av lagstiftaren, där de olika delarna diskriminering, trakasserier och kränkande behandling ingår har följande process valts.

De två planerna (årlig plan mot kränkande behandling och likabehandlingsplan mot diskriminering och trakasserier) sammanförs i ett dokument.

Enkätundersökning genomförs i samtliga klasser. Trygghetsgruppen är ansvarig för genomförandet. Syftet med denna är att kartlägga situationen vad gäller trivsel så att eventuella åtgärder kan vidtas.

Ordningsregler diskuteras och upprättas vid varje terminsstart.

Elever och vårdnadshavare informeras om skolans likabehandlingsplan.

Ledning och personal organiserar verksamheten så att trakasserier, diskriminering och annan kränkande behandling förhindras.

Definition av begrepp

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla som vistas i skolan ska ha samma rättigheter och kunna vistas i skolan utan att utsättas för någon form av kränkande behandling. Man skiljer på diskriminering, trakasserier och kränkande behandling, något som förklaras nedan.

Diskriminering

Diskriminering är när någon, barn eller vuxen, blir särbehandlat eller sämre behandlat än andra och missgynnandet har samband med de olika diskrimineringsgrunderna.

Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen.

I verksamheterna (skola och fritids) är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Barn och elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Med direkt diskriminering menas att en enskild individ behandlas sämre än andra. Men man kan också diskriminera genom att behandla alla lika, vilket kallas indirekt diskriminering.

De diskrimineringsgrunder som regleras i lag är följande:

- **Etnisk tillhörighet** (etnicitet) - att bli sämre behandlad på grund av sin hudfärg, sitt etniska eller nationella ursprung eller, i vissa sammanhang, sitt språk eller sitt namn.
- **Religion eller annan trosuppfattning** - att bli sämre behandlad på grund av sin religion eller trosuppfattning.
- **Funktionshinder** - att bli sämre behandlad på grund av varaktiga nedsättningar av sin fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga funktionsförmåga.
- **Kön** - att bli sämre behandlad på grund av sin könstillhörighet. Inkluderar även transsexualism.
- **Könsidentitet och könsuttryck** - att bli sämre behandlad på grund av hur man uppfattar kön eller hur man uttrycker eller uppfattas uttrycka sig i relation till kön. Med könsöverskridande identitet och uttryck menas att du använder attribut, exempelvis kläder, smink, smycken som oftast förknippas med det motsatta könets attribut.
- **Sexuell läggning** - att bli sämre behandlad på grund av att man är homosexuell, bisexuell eller heterosexuell.
- **Ålder** - att bli sämre behandlad på grund av sin ålder, d v s sin uppnådda levnadslängd.

- **Bristande tillgänglighet** - med bristande tillgänglighet menas att en person med funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att denna person skall komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning

Trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett beteende/ uppträdande som kränker någons värdighet.

Trakasserier är ett beteende/ uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker någons värdighet, men som inte nödvändigtvis har samband med någon diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier och kränkande behandling kan vara

Fysiska (slag och knuffar)

Verbala (hot, svordomar, öknamn)

Psykosociala (utfrysning, grimaser, blickar)

Texter och bilder (teckningar, lappar, sms, mms, fotografier och meddelanden på olika webbcommunities).

Trygghetsärende

Med trygghetsärende menar vi att någon form av diskriminering, trakasserier och/ eller kränkande behandling uppmärksammas, dokumenterats och lämnats över till Trygghetsgruppen för utredning och åtgärd utav rektor.

Vårdnadshavare kontaktas om deras barn är inblandade i kränkingsärenden. Skolan har utrednings- och åtgärdsskyldighet och måste utreda och åtgärda även om vårdnadshavare inte samtycker. Det är skolan som gör bedömningarna och vidtar åtgärder som bygger på dessa.

Planen gäller från: augusti 2021

Planen gäller till: augusti 2022

Läsår: 2021/2022

Förankring av planen

Planen presenteras av ansvarig pedagog/ mentor för elever i åk F-9 samt fritids.

Genomgång av reviderad plan för personalen i augusti.

Information om planen ges vid föräldramöten, utvecklingssamtal samt genom rektorns veckobrev och finns tillgänglig på Schoolsoft och skolans hemsida.

Planen publiceras på vår hemsida och ett meddelande går ut till samtliga vårdnadshavare att en reviderad plan finns att ta del av.

Kartläggning, nuläge och utvecklingsområden:

Beskriv hur fjorårets plan har utvärderats

Elevenkät för elever angående trivsel och tillgänglighet genomfördes under vt-20 i årskurs F-9.

Arbetet utfördes i de steg som beskrivs nedan:

1. Mentor får enkät av Trygghetsgruppen som genomförs i klassen. Eleverna svarar enskilt.
2. Enkäten sammanställs av mentor och överlämnas till Trygghetsgruppen.
3. På kommande team-möte tas enkät-svaren upp till diskussion och åtgärder som teamen kan genomföra på egen hand skrivs ned. Övriga synpunkter lämnas vidare till rektor.
4. Trygghetsgruppen sammanställer åtgärderna.
5. Mentorerna får en kopia av sammanställningarna och presenterar dessa för klassen på kommande klassråd. Eventuella synpunkter från eleverna skrivs ned av mentorn och överlämnas till Trygghetsgruppen.

Delaktiga i utvärdering av fjolårets plan

Pedagogisk personal och elever i åk F-9.

Resultat av utvärdering av fjolårets plan

I klasserna (F-9) framkom det genom enkäten att en del elever upplever att det finns ställen där de saknar stöd av vuxna. Eleverna beskriver att det på dessa platser uppstår fler konflikter samt otrygghet. Eleverna har goda idéer om hur de kan stötta varandra och vilka åtgärder som de anser skall vidtas.

I de diskussioner som teamen haft kan den pedagogiska personalen komma till flertalet åtgärder utifrån elevernas synpunkter. Dessa ligger till grund för de främjande insatserna och trygghetsteamets fortsatta arbete.

Trygghetsteamet anser att det finns förbättringspotential i elevernas fysiska arbets- och rekreativmiljö. Exempelvis skulle ämnesklassrum på högstadiet gagna eleverna genom att de får röra sig mellan lektionerna samt att lärarna kan bli mer tillgängliga för eleverna i stället för att bära material mellan lektionssalarna.

Trygghetsteamet behöver utökas så att vi har minst två representanter per stadiet.

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Elevenkät för elever angående trivsel skall genomföras under vt-22 i årskurs F-9 enligt samma arbetsgång som tidigare år.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Rektor

Främjande insatser på skolan och fritids läsåret 21/22

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Vår ambition är att all personal under detta läsår skall veta vad syftet med Trygghetsgruppen är, samt vara förtrogna med vår likabehandlingsplan och arbetsgång.

Åtgärd

Trygghetsgruppen informerar om Likabehandlingsplanen och hur trygghetsgruppen arbetar främjande, förebyggande och åtgärdande på planeringsdagen i januari.

Främjande arbete är en naturlig del i det vardagliga arbetet och syftar till att förstärka respekten för allas lika värde.

- All personal ska vara förebilder i arbetet med att främja likabehandling.
- Elevernas positiva beteenden och handlingar förstärks och uppmuntras. Icke verbala signaler, positiv uppmärksamhet och belöningar är exempel på metoder.
- Klassråd, där trygghet och trivsel diskuteras.
- Elevråd där läget i klasserna och trygghet tas upp.
- Fritidshemsråd

Motivera åtgärd

All personal skall vara delaktiga och förtrogna med trygghetsteamets arbetsmodell samt Likabehandlingsplanen.

Ansvarig

Trygghetsteamet

Datum när det ska vara klart

Planeringsdag i januari.

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Vår ambition är att alla elever skall känna sig trygga under hela skoldagen. Rasten är avgörande del i detta har vi sett genom vår enkät och vår analys. Därför vill vi fokusera på att skapa så trygga och meningsfulla raster som möjligt.

Åtgärd

Att vid samtliga raster erbjuda meningsfulla aktiviteter som leds av en rastpedagog samt aktivt närvarande rastvärdar som är väl införstådda med sitt uppdrag.

Motivera åtgärd

Vi har genom vår enkät och vår analys sett att rasterna tenderar att vara en arena för otrygghet och kränkningar.

Ansvarig

Rektor.

Datum när det ska vara klart

Fortlöpande

Trygghetsteamet består av:

Fritids samt åk F1-2 samt fritids: Camilla Friberg, Niklas Karlsson och Nina Pulkkinen

Åk 3-6: Annesofie Norgren och Gustaf Hansen

Åk 7-9: Pontus Norgren

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

All personal som blir vittne till eller på annat sätt får kännedom om kränkande behandling eller trakasserier ingriper genom att omedelbart och kraftfullt avbryta handlingen samt ansvara för att händelsen dokumenteras på blankett avsedd för tillbudsanmälan och överlämna till klasslärare/mentor.

Klasslärare/mentor ansvarar sedan för att händelsen omgående utreds och vidtagna åtgärder dokumenteras samt att vårdnadshavare kontaktas.

All denna dokumentation inlämnas skyndsamt till **Rektor**.

Vid upprepade incidenter och/eller ärenden av allvarigare karaktär överlämnas ärendet av rektor till Trygghetsgruppen för beslut om vidare hantering.

Trygghetsgruppen ansvarar för att ärendet utreds vidare.

Om kränkningen är allvarlig skall Trygghetsgruppen och rektor överväga om anmälan skall göras till socialtjänsten och/eller polisen. Vid brottsliga gärningar polisanmäls händelsen av rektorn.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

När en vuxen kränker ett barn ska man som kollega och/eller chef reagera och påtala hur man upplevde situationen.

Samtal med berörd vuxen genomförs när elev, förälder eller kollega anser att kränkning har ägt rum. Ansvarig för samtal är rektor. Åtgärder/resultat dokumenteras.

Uppföljning med barn/elev/vårdnadshavare/vuxen ska ske inom en vecka.

Ärenden där elev kränker vuxen hanteras enligt arbetsmiljölagen.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

-All personal som blir vittne till eller på annat sätt får kännedom om kränkande behandling eller trakasserier ingriper genom att omedelbart och kraftfullt avbryta handlingen samt ansvara för att händelsen dokumenteras på blankett avsedd för tillbudsanmälan och överlämna till klasslärare/mentor.

-Klasslärare/mentor ansvarar sedan för att händelsen omgående utreds och vidtagna åtgärder dokumenteras samt att vårdnadshavare kontaktas.

-All dokumentation ska skyndsamt inlämnas till rektor.

-Vid upprepade incidenter och/eller ärenden av allvarigare karaktär överlämnas ärendet av rektor till Trygghetsgruppen för beslut om vidare hantering.

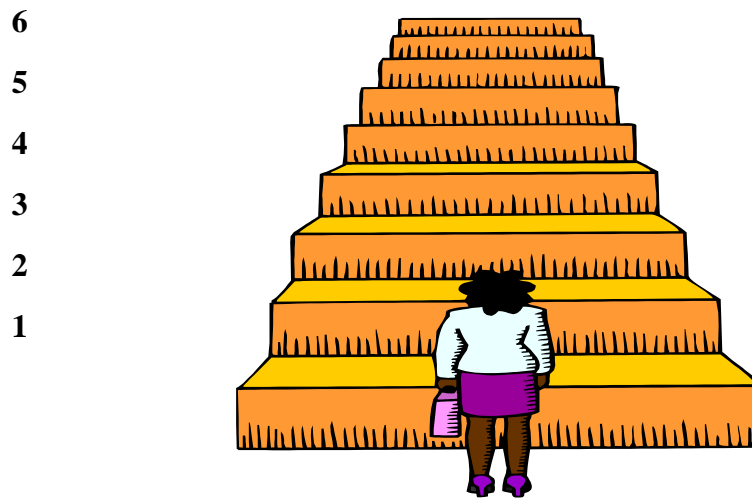
-Trygghetsgruppen ansvarar för att ärendet utreds vidare.

- Om ärendet bedöms vara av allvarlig karaktär, ska Trygghetsgruppen och rektor överväga om anmälan ska göras till socialtjänsten och/eller polisen. Vid brottsliga gärningar anmäls händelsen av rektor.

-Trygghetsgruppen ansvarar för att utredningen slutförs och dokumenteras

Bilaga 1

Åtgärdstrappa

1. **Förebyggande arbete:** gemensamma aktiviteter, rastkompisar rastvärdar mm.
2. **Upptäcka** – All personal säger till!
3. **Utreda och åtgärda:** Information till elevansvarig, samtal med berörda, föräldrakontakt, dokumentation, Likabehandlingsgruppen.
4. **Elevvårdsteam**
5. **Elevvårdskonferens**
6. **Samhället:** Skolchef, polisanmälan/socialtjänstanmälan.

